

מסורת הש"ס

(א) וְיָלַד דָּתָן; (ב) עֲרֵכָן י. (ג) וְשָׁם יִלְדוּ; (ד) תַּעֲנִית כו. [לעיל כ: וְשָׁם נִסְמָן]; (ה) שָׁם עֲבָרְכִין ע"ש; (ו) שָׁם כָּהֵן כָּהֵן יוֹמָה כג. (ז) וְלִקְטָן נָכַד; (ח) נִסְכָּה: שֶׁמֶשׁעָה; נִמְשָׁה; (ט) [י"ע דלג] הקשו גם ממלכת ועיין במד"ט שם דבר זה במעשה;

תורה אור השלם

1. וְיָמֵךְ חֻקֵּיהֶוּ לְהַעֲלוֹת הָעוֹלָה לְחַמּוּבָה וּבִעֵת הַחֹל הָעוֹלָה הַחֹל שִׁיר יְיָ וְהַחֲצוֹצְרוֹת וְעַל יְדֵי כָלִי דָוִיד מִלֵּךְ יִשְׂרָאֵל; דברי הימים ב כט כו וְיָהִי כְאֹדֶר לְמַחְצִירִים וּלְמַשְׁרָרִים לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אֶחָד לְהַלֵּל וּלְהוֹדוֹת לַיהוָה וְיִבְרָכֶיהֶן קוֹל בְּחֻצְצְרוֹת וּבְמַצְלֵחוֹת וּבְכָלִי הַשִּׁיר וּבְהַלֵּל לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְהַבִּית מִלֵּא עֲנֵן בֵּית יְיָ; דברי הימים ב ה יג

הגהות הב"ח

(א) במשנה אמרו כל מי שלל דלה שמחה וכו' כדים של שמן של מהל:

גליון הש"ס

גמרא י"טא תהי תיובתא דר"ח בתרתי: כעין זה לעיל דף ד ע"ב וס"ע:

מוסף רש"י

כתנאי. עיקר שיר צפה או צכלי: **עבדי כהנים היו.** [משנה] **במוסכת ערכין** היא על אחזי כלי שיר צשעת שיר של קרבן קיימין: **משפחת בית הפגרים ומשפחת בית יציריא.** זה שם המשפחות: **ומאמאוס היו.** זה שם מקומם: **ומשיאין לכהנס.** ישראל מיוחסין היו שניהם לאלמנות וצנותם ראויות לנישא לכהנים: **לויס היו.** אצל ישראלים פסולין לכך: **מעלין מדוכן.** הרואה עומד על הדוכן עם הלויס א"ל לצדוק אחריו לא להשאיל מיוחסת ולא לתת לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד שם כי אם לויס כדי שלא יטעו בהם בני אדם להחזיקם כלויס ואינם לויס: **ומ"ד ישראל היו.** סבר מדוכן ליוחסין מעלין שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד שם עצדיס: **אצל לא למעשרות.** שלא נזהרו מלהעמיד שם ישראל: **ומאן דאמר עצדיס היו.** קסבר אין סומכין על הדוכן מלצדוק אחריו להעלותן ליוחסין הלכך לא נזהרו על כך: **ור' ירמיה אמר כו'.** לעיל [ג:] קאי אפלוגתא דרבי יוסי ברבי יהודה ורבנן ופליגי אדרב יוסף: הכי גרסינן דרבי יוסי **סבר שמחה יסירה נמי דוחה שבת.** הוואל ושמחת מצוה היא וצחילי אין איסור מלאכה אלא שבת צעלמא: **סיוצבא דרב יוסף.** דלמר מודה ר' יוסי צשיר של שואבא דלג ידחה: **אצל צשיר של קרבן דוחה כו'.** האי לשון קושיא וצעיל הוא כלומר חזין הכא דצשל שואבא פליגי ואיכא למידק הא צשל קרבן מודו רבנן דחיי: **נימא סהוי סיוצבא דרב יוסף.** נמי צבה דלמר לעיל צשל קרבן פליגי והכא דייקינן דמודו רבנן ציה והווא סיוצבא צמרתי צשל שואבא הוי מיוצמיה מדרבי יוסי וצשל קרבן הוי מיוצמיה מדרבנן: **והוא הדין לקרבן.** ומדרבנן לא תוצמיה: **והא קמני מפניסין וואו חילי כו'.** ל"ג והא עלה קמני אלא והא קמני: **אלא לאו רבנן ציה.** דשמעינן להו צדשואבא דלג דחי וקמני וזה למעוטי דקרבן אלמא צשל קרבן מודו: **החל שיר ה' וחלוצרוס ועל ידי כלי דוד.** אלמא כלי דוד שיר ה' קרי ליה: **למחלצרוס ולמחלצרוס.** והכא לא כתיב כלים וחלוצרות לאו כלי שיר נינהו שהן לתקיעות התמידין והמוספין: **במתנאי' וירדן לעזרת נשים.** כהנים ולויס יורדין מעזרת ישראל שהיא גבוהה לעזרת נשים שלמטה הימנה צשיפוע ההר: **ומפקינן שם סיקון גדול מפרש בגמרא [ע"צ]: וארבעה פסלים של זהב צראשיהן.** צראש כל מנורה ומנורה: **ילדים.** צחורים וצדידיהם כדי שכן ועולים כל אחד צסולמו: **מחלצי מכנסי כהנים וממיינינן היו מפקיעין.** ממכנסי צגדי השרד שהיו משל צצור ומאצנטיהם הישנים מפקיעין קורעין לעשות פחילות: **שלא היסה מאירה מאור צים השואבא.** לפי שהמנורות צגוהין חמשים אמה" והר צבית צצוה והאורה וצרתה צכל העיר וכותל מורמי שהו לסוף עזרת נשים היה נמוך כדלמרינן צצדר יומא (דף טו.) והמנורות עולינן למעלה הימנה: צאצוקות

החליל פרק חמישי סוכה

נא.

כתנאי עבדי כהנים היו. משנה היא פרק שני דערכין (דף י.) ומימה דהכא מסקינן דכ"ע עיקר שירה צפה והתם קמני ירשא דחליל מכה צשמונה ימי החג ואי אפשר צלג שבת וי"ל דהא מפרש טעם משום דאין צצות צמקדש וצירושלמי פריך ומשני ירשא רבי יוסי צר' יהודה היא:

מעריין מדוכן. ראוהו עומד על הדוכן עם הלויס אין צריך לצדוק אחריו לא להשאיל מיוחסת וליתן לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא שמפני דבר זה לא הרגילו עצדיס לעמוד שם כך פירש צקונטרס משמע שרואה לומר דפליגי צבהי דמר סבר אין להעמיד עצדיס לדוכן דחיישינן שמא יעלוס ליוחסין ולמעשר ומר סבר לא חיישינן למעשר אצל חיישינן ליוחסין ומר סבר אף ליוחסין לא חיישינן ואין לשון משמע כך דקלמין והכא צבה קא מיפלגי מר סבר הכי הוה מעשה ומ"ס הכי הוה מעשה משמע שהמעשר"י אין תלוי בהעלאה אלא העלאה תלויה צמעשר"י דמר סבר הכי הוה מעשה שהלויס היו צקיאס צכלי שיר ומר סבר עצדיס היו צקיאס יומר מן הכל והעמידוס ומייהו פרק שני דערכין (דף יא.) וס"ס משמע כפירש הקונטרס דגרס והכא צמעלין מדוכן למעשרות וליוחסין קמיפלגי ומייהו גס לפי מה שפירשתי שם יש לישצו:

למחצצרים ולמחשוררים. והכא לא כתיבי כלים וחלוצרות לא כלי שיר נינהו שהם לתקיעות התמידין והמוספין כך פירש צקוני' ומימ' קרא גופיה כחצו צכלי שיר דקרא הכי כתיב צצצרי הימים (צ' ה') גצי שלמה כחצו למחלצרוס ולמחשוררים להשמיע קול אחד להלל ולהודות לה' וכהרים קול צחלוצרות וצמלצמים וצכלי השיר וצהלל לה' כי טוב כי לעולם חסדו וי"ל דדייק מדחלקס צצ' הילוליס דמעיקרא כתיב גצי שירה צפה להשמיע קול אחד להלל להודות לה' ולצתר הכי כתיב גצי כלי השיר וצהלל לה' שמע מיניה דעיקר שירה צפה וכלי השיר לצסומי קלא:

מבבא'מכנסיה'מחשוררייהן. תימה דלג חשיצ נמי ט' כמות שגס היא הימה של שש: **שעריהן החיים ועומדין בבבא' שיר.** לשמחת צצית השואבא אצל דוכן לשיר דקרבן אלל המוצח היה כך פירש צקונט' וצמס' מדות (פ"ב מ"ו) תנן ומיימתי לה צציק דיומא (דף טו.) ראצ"י אומר מעלה הימה שם צצוהה אמה ודוכן נתון עליה אמהה מעלה הימה צין עזרת ישראל לעזרת כהנים:

קרא

עין משפט
נר מצוה

ג א ב מיי פ"ג מהל' כלי המקדש הלכה ג סמג עשין קטט: ד ג מיי שם פ"ג מהל' איסורי צוהה ה' צ: ה ד מיי פ"ח מהלכות לולב הלכה יג: ו ה מיי פ"ג מהלכות כלי המקדש ה' ג סמג עשין קט: ז ו מיי פ"ח מהלכות לולב הלכה יג: ח ז מיי פ"ח מהלכות כלי המקדש הלכה ו: ט ח מיי פ"ח מהלכות לולב הלכה יד:

רבינו חננאל

תנאי היא, ונתן בערכין פרק שני עבדי כהנים ור' יהו דברי ר' מאיר, ור' יוסי אומר משפחת בית הפגרים כו', ור' חנניה בן אנטיגנס אומר לויס, מאי אצנטיגנס אומר לויס, מאי אלו המכיסים באבוכו, קסבר עיקר שירה בפה, וחלוצרוס הם משוררים. פ"י ואלו המכיסים באבוכו אף על פי שהן עבדים הותרו שהיו אין הסמיכה עליהן, ומאן דאמר לויס היו, קסבר עיקר שירה בכלי לפיכך לויס היו. ותסבירא דרבנן פליגי, ואי הכי ר' יוסי דקתני כשחין היו מאי קאמר גנאי? קא סברין כו', כמו שהוא מפורש בערכין פרק שני. ור' ירמיה אמר מחלוקת בשיר של בית השואבה, אבל בשיר של קרבן דברי הכל עבודה היא ודחיא שבת. מיתבי חליל של בית השואבה דוחה שבת דברי ר' יוסי בר' יהודה, וחכמים אומרים אפילו יום טוב אינו דוחה, ותיובתא דרב יוסף תיובתא. בחלילי של בית השואבה, אבל בשיר של קרבן דברי הכל דחי. ואסיקנא, תיובתא דרב יוסף בחרתי תיובתא. מאן דאמר עיקר שירה בכלי מאי טעמא, דכתיב ויאמר (תזקיקוהו) להעלות העולה (על) [ל]חמובת [ובעת החל העולה החל שיר ה'] וגו'. ומאן דאמר עיקר שירה בפה מאי טעמא, נדכתיב ויהיה כאחד למחצצרים ולמחשוררים להשמיע קול אחד. (א) והכי קאמר, להעלות העולה החל שיר ה', בפה, ועל ידי כלי דוד, לבסומי קלא. ואידך אמר לך, אדרבה משוררים [דומיא] למחצצרים, מה מחצצרים בכלי אף משוררים בכלי. מתנאי' מוצאי יום טוב הראשון של חג היו יורדין לעזרת נשים וצחורים וצדידיהם כדי שכן ועולים כל אחד צסולמו: מחלצי מכנסי כהנים וממיינינן היו מפקיעין קורעין לעשות פחילות: שלא היסה מאירה מאור צים השואבא. לפי שהמנורות צגוהין חמשים אמה" והר צבית צצוה והאורה וצרתה צכל העיר וכותל מורמי שהו לסוף עזרת נשים היה נמוך כדלמרינן צצדר יומא (דף טו.) והמנורות עולינן למעלה הימנה: צאצוקות

(א) חסר כאן וי"ל ואידך נמי הא כתיב ואמר חזקו וכו' הכי קאמר וכו'.

ה' בפה על ידי כלי דוד מלך ישראל לבסומי קלא ואידך נמי הא כתיב ויהי כאחד למחצצרים ולמחשוררים הכי קאמר משוררים דומיא דמחצצרים מה מחצצרים בכלי אף משוררים בכלי: **מתנאי' (ב)** מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו ו'במוצאי יום טוב הראשון של חג ירדו לעזרת נשים ומתקנין שם תיקון גדול מנורות של זהב היו שם וארבעה ספלים של זהב בראשיהם וארבעה סולמות לכל אחד ואחד וארבעה ילדים מפירחי כהונה ובידיהם כדים של מאה ועשרים לוג שהן מטילין לכל ספל וספל מ'מבלאי מכנסי כהנים וממייניניהן מהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין ולא היה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם באבוקות